

Ľudské poznanie a Božie zjavenie

V súčasnosti rastie počet ľudí, ktorí sú bytostne presvedčení, že naša planéta je plochá a že štátne či vedecké inštitúcie v otázke tvare Zeme klamú a zavádzajú veriacich či širokú verejnosť. Tento trend je v súlade so vzostupom rozmáhania sa konšpiračných teórií. Aj mnohí z tých, ktorí vyznávajú vieru v meno Pána Ježiša Krista, veria, že Zem je skutočne plochá, pretože sú presvedčení, že to takto vyučuje (zjavuje) Písmo. Kresťan by mal byť človekom pravdy, mal by pravde veriť a pravdu aj zvestovať a šíriť. Najvyššou autoritou pre zjavenie pravdy je sám Boh. Pravda o svete, v ktorom žijeme, k nám prichádza cez zapísané Božie slovo, Písmo. Preto je veľmi dôležité preskúmať, či naozaj Písmo tvrdí, že Zem je plochá a nie guľatá ako ostatné planéty či vesmírne telesá. Čiže preskúmať, či planéta, na ktorej žijeme, je tvaru plochého disku (pozri obr. 1 na str. 47) alebo je guľatého tvaru^{A)} tak, ako to predkladá súčasné vedecké poznanie.

Sme bytosti, ktoré stvoril Boh na svoj obraz. Dal nám mnohé vlastnosti a schopnosti. Jednou z nich je aj schopnosť pravdivo spoznávať a využívať realitu stvorených vecí. Boh do celého tvorstva vložil poriadok. Príroda sa riadi prírodnými zákonmi, ktoré Boh ustanovil. Tieto zákony sú súčasťou toho, ako Boh udržuje pri existencii všetko stvorené. Bežné každodenné fungovanie tvorstva podlieha prírodným zákonom a nemôže sa z nich vymaniť. Boh sám však má právo aj moc konať aj mimo týchto zákonov, konať nadprirodzene, činiť zázraky. Zázraky sú však výnimočným, mimoriadnym Božím zásahom do chodu tvorstva a nepredstavujú bežný režim fungovania, v ktorom tvorstvo jestvuje. Sú časovo aj priestorovo obmedzené.^{B)}

Človek má od Boha schopnosť poznávať tvorstvo a jeho fungovanie a toto poznanie využívať na svoje dobré, k svojmu prospechu. To je súčasť všeobecnej Božej dobroty, ktorá sa po páde človeka (Adama) do hriechu vzťahuje na dobrých aj na zlých. Človek poznáva realitu tvorstva a jeho fungovanie pomocou skúsenosti a zmyslov. Inak povedané, poznáva tvorstvo empiricky. Empirické poznanie je pravdivé, pretože je overiteľné a pretože Boh nestvoril ilúziu tvorstva, ale skutočné tvorstvo a v ňom človeka, ktorý je schopný empiricky poznávať toto tvorstvo. Preto aj empirická veda, ktorá pracuje s pozorovaním, meraním, laboratórnym či prírodným pokusom (experimentom), prináša pravdivé poznanie, ktoré nie je v rozpore so zjavením Božieho slova (Písma). Empirické poznávanie tvorstva pozorovaním a skúmaním, či už laické, alebo vedecké, je dokonca takej povahy, že má schopnosť priviesť človeka k poznaniu existencie Boha, poznaniu niektorých jeho atribútov, akými sú večnosť, všetka múdrosť a najvyššia moc (jeho božstvo/božskosť): „... pretože to, čo sa môže vedieť o Bohu, je im (ľuďom) zjavné, pretože im to Boh zjavil. Lebo jeho, len zmyslom duše pochopiteľné neviditeľnosti vidieť od stvorenia sveta po učených veciach, totiž jeho večnú moc a jeho božstvo, aby boli bez výhovorky“ (Rímskym 1:19-20).

Empirické laické či vedecké poznanie preto nikdy nepovedie k rozporu medzi pravdou zjavenou v Písme a pravdou spoznanou empiricky skúmaním tvorstva – pravdou získanou vedeckými prostriedkami a metódami empirickej vedy. Ale pozor, existuje aj takzvaná veda, veda, ktorá sa v pohľade tohto materialistického sveta považuje za vedu rovnako ako empirická veda. Ide o tzv. „vedu o pôvode“, „vedu o počiatkoch“, ktorú nazveme „paleo-veda“. Táto „veda“ sa zaoberá dávnou minulosťou (vývojom, „evolúciou“) a pôvodom („históriou“) našej planéty, celého vesmíru a všetkého živého. „Paleo-veda“ však nepracuje s rovnakou metódou poznávania ako empirická veda. Empiricky je možné skúmať len prítomný stav, ale nie počiatok a dávne procesy, ktoré viedli k prítomnému stavu. „Paleovedné skúmanie“ o pôvode a dávnominulých procesoch je založené na kombinácii empirického poznania súčasného stavu a extrapolácie dozadu v čase, ktorá je založená na predpokladoch, ktoré sa empiricky overiť nedajú. Tieto predpoklady pochádzajú z materialistickej filozofie, vychádzajú z neovereného a neoveriteľného predpokladu, že prvotnou a jedinou príčinou vzniku a existencie všetkého je hmota a len hmota a jej schopnosť samo-organizácie. Boh ako prvotná príčina sa nepripúšťa. Božia moc a jeho stvoriteľská aktivita sa pripisuje hmote a energii.

Svetské paleo-vedecké poznanie, svetské vedecké poznanie o pôvode a vývoji vesmíru, slnečnej sústavy a Zeme, svetské evolučné vedecké poznanie o pôvode a vývoji života na Zemi je založené na dedukcii, fiktívnej rekonštrukcii (neoveriteľnej špekulácii). Toto „paleovedecké poznanie“ je nepravdivé a zavádzajúce. Je v rozpore s pravdou zjavenou v Písme. Empiricky overiteľné poznanie, laické či vedecké, však v rozpore s Písmom nie je.

Empirická veda prináša poznanie, ktoré je v súlade s pravdami zjavenými v Písme preto, lebo Boh je autorom svojho slova a je aj autorom tvorstva. Tvorstvo pre nás nestvoril ako ilúziu, ktorá by nezodpovedala realite, ale ako poznateľnú realitu, v ktorej žijeme a z ktorej máme prospech a veľké požehnanie, a to dokonca ešte aj po páde, keď vstúpili do tejto reality porušenie a smrť. Je to empirická veda, ktorá priniesla do života človeka množstvo technických a technologických výtvarkov, ktoré umožňujú vysokú životnú úroveň a kvalitu nášho života. Dokonca slúžia aj na hatenie (redukovanie) dôsledkov kliatby, porušenia a smrti, ktoré vstúpili do všetkého stvorenstva pre neposlušnosť prvého človeka (Adama). Tieto výtvarky sa týkajú medicíny, farmakológie, stavebníctva, strojárstva, dopravy, poľnohospodárstva, potravinárstva a mnohých ďalších oblastí nášho života a sú nám na prospech a požehnanie.

Empirické fakty týkajúce sa tvaru Zeme

Preverme najprv hypotézu o plochej Zemi a preverme ju z každodennej skúsenosti bežného človeka, bežného občana. Medzi zástancami hypotézy o plochej Zemi je väčšinovo prijímaný nasledovný model plochej Zeme (pozri obr. 2 na str. 47):

Zem je plochý disk o priemere rádovo 10 000 km (ťažko nájsť oficiálny údaj). Nad týmto diskom obiehajú Slnko a Mesiac po kruhovej dráhe vo výške 4 800 km. Slnko má veľkosť (priemer) 52 km a je to bodový žiarik (vyžaruje len kužeľ svetla). Hviezdy sú na nebeskej klenbe vo výške 5

000 km. Severný pól je v strede disku. Južný pól ako bod neexistuje, namiesto neho existuje kružnica, obvod disku. Antarktída ako kontinent neexistuje, na obvode disku je údajne nepreniknuteľná hradba ľadu a nikto sa nemôže presvedčiť, čo za ňou je.

Čo hovorí pozorovanie, ktoré dokáže spraviť bežný laik a ktoré si nevyžaduje vedecké vzdelanie, dokonca ani len doštudovanú strednú či základnú školu? Striedanie noci a dňa je empiricky (zmyslovo) pozorovateľné deň čo deň. Model plochej Zeme si vyžaduje, aby Slnko bolo bodovým žiarikom a vyžarovalo len kužeľ svetla, v ktorom je na povrchu plochej Zeme deň a mimo ktorého je noc. K takémuto modelu Slnka však model plochej Zeme neponúka žiadnu empirickú fyziku, neponúka žiadne vedecké vysvetlenie. Svietenie Slnka by teda muselo byť nadprirodzené, zázračné po celý čas. K tomu sme sa vyjadrili vyššie, že z Písma aj zo skúsenosti vieme, že Božie zázraky predstavujú mimoriadne, výnimočné a dočasné vstupy do chodu stvorenej prírody, ktorá sa bežne riadi a udržiava poriadkom vo forme prírodných zákonov. Navyše, takáto konštelácia plochej Zeme, Mesiaca a Slnka vytvára neprekonateľný problém: nedajú sa vysvetliť pozorované fázy Mesiaca (spln, nov, štvrt') a nedajú sa vysvetliť pozorované zatmenia Mesiaca a Slnka. Vráťme sa však k striedaniu noci a dňa a k pozorovaniu východu a západu slnka.

Východ a západ slnka

je denno-dennou skúsenosťou každého človeka. Slnko ráno vychádza spoza obzoru a večer zapadá za obzor. V modeli plochej Zeme sa Slnko k obzoru ani len nepriblíži. Západ Slnka vyzerá tak, že Slnko jednoducho zhasne pomerne vysoko nad obzorom (cca 26 vertikálnych uhlových stupňov). Východ Slnka zase tak, že Slnko sa rozsvieti vysoko nad obzorom. Samotné toto jediné empirické pozorovanie vyvracia hypotézu o plochej Zemi. Toto pozorovanie si môže overiť aj dieťa.

Vzdialenosť Mesiaca od Zeme

Tak ako dokážeme pomocou laserových zariadení merať vzdialenosti v interiéri bytu, na stavbe či v zememeračstve a geodézii, dokážeme empiricky zmerať pomocou laseru (technológia Lunar Laser Ranging) aj vzdialenosť Zeme a Mesiaca. Výsledkom merania je (v priemere, cca) 384 400 km a nie 4 800 km.

Hviezdna obloha

Pozorovanie hviezd je opäť niečím, čo je dostupné každému jednému vedomému človeku. V modeli plochej Zeme musí vidieť pozorovateľ kdekoľvek na Zemi tie isté hviezdy a pritom všetky hviezdy súčasne, pretože v tomto modeli všetky hviezdy sú na nebeskej klenbe nad plochou Zemou. Vzniká však páľčivá otázka: je to tak? Ktoré hviezdy skutočne vidí konkrétny pozorovateľ?

Z vlastnej skúsenosti vieme, že Európan vidí iné hviezdy ako Argentínčan či Juhoafričan. Teda predpoveď modelu plochej Zeme o tom, ako bude vyzeráť pozorovateľná nočná hviezdna obloha, je v rozpore so samotným pozorovaním. Pohyb hviezd na nočnej oblohe je ďalším pozorovaním, ktoré si môže overiť bežný laik. V modeli plochej Zeme vidí pozorovateľ z ktoréhokoľvek miesta tie isté hviezdy, ako sme už spomenuli. No nielen to. Všetky hviezdy

musia krúžiť na nočnej oblohe v jednom a tom istom smere a pritom žiadna z hviezd nezapadá za obzor ani nevychádza spoza obzoru. Naše pozorovania nočnej oblohy sú však v príkrom rozpore s touto predikciou modelu plochej Zeme. V súlade s predikciou modelu sférickej (guľatej) Zeme vidí pozorovateľ na severnej pologuli hviezdy severnej oblohy, ktoré počas noci krúžia okolo Polárky proti smeru hodinových ručičiek. Pozorovateľ na južnej pologuli vidí iné hviezdy. Vidí hviezdy južnej oblohy, ktoré krúžia okolo hviezdy Sigma Octantis v smere chodu hodinových ručičiek. S výnimkou pozorovateľa nachádzajúceho sa presne na severnom a južnom zemepisnom póle, pre pozorovateľa kdekoľvek inde niektoré hviezdy vychádzajú spoza obzoru a zapadajú za obzor pod uhlom, ktorý závisí od zemepisnej šírky stanovišťa pozorovateľa. Na rovníku je to kolmo na obzor. Aj samotné toto jedno pozorovanie vyvracia hypotézu o plochej Zemi.

V súvislosti s pozorovaním hviezd severnej a južnej oblohy vytvára model plochej Zeme neriešiteľný a absurdný problém. Hviezda Sigma Octantis je hviezdou južného pólu nočnej nebeskej oblohy. V modeli plochej Zeme južný pól neexistuje, je to „južná kružnica“. V modeli plochej Zeme je smer k juhu vždy smer kolmo na obvod plochej Zeme. Kde sa potom nachádza hviezda Sigma Octantis? Pre každého pozorovateľa na ktoromkoľvek kontinente či na lodi kdekoľvek na zemi je to na juh. Nachádza sa teda táto hviezda naraz všade na obvode plochej Zeme? Alebo je to svietiaci kružnica? Otázka hviezd blízko južného pólu predstavuje pre model plochej Zeme kolaps logiky a zdravého rozumu a intelektuálnu samovraždu.

Antarktída

Čerešničkou na torte je otázka Antarktídy ako kontinentu v modeli plochej Zeme. Na Antarktíde sa robí množstvo vedeckého výskumu, sú tam výskumné stanice a observatóriá, lietajú tam komerčné lety, cestujú tam polárnici na expedície a extrémni športovci zašportovať si. Všetko toto je podľa zástancov modelu plochej Zeme obyčajná lož. Namiesto toho, aby si kúpili letenku a zacestovali na Antarktídu, aby sa sami presvedčili o tom, ako to tam vyzerá, ostávajú len pri nepochopiteľnom, ničím nepotvrdenom a skúsenosti odporujúcom tvrdení, že na obvode

plochej Zeme je nepreniknuteľná hradba ľadu. Alebo prípadne celý tento obvod stráži armáda, aby sa nikto sám nemohol presvedčiť a aby tento strašný podvod spáchaný na celom ľudstve ohľadom tvaru Zeme nebol odhalený. Nuž čo na to povedať?

Zemská príťažlivosť, gravitácia

Zo skúsenosti vie aj dieťa, že ak sa potkne, spadne. Podobne je to s pádom na bicykli, kolieskových korčuliach či lyžiach, s pádom z rebríka alebo z konára na strome, či, žiaľ, s tragickým pádom lietadla, ktoré stratilo vztlak na krídlach. Existenciu zemskej príťažlivosti poznáme zo skúsenosti. Z empirie dnes poznáme aj vysvetlenie pre zemskú príťažlivosť. Hmotné telesá sa navzájom priťahujú. Príťažlivosť dvoch hmotných bodov je daná a popísaná Newtonovým gravitačným zákonom.^{c)} To, že tento zákon funguje, sa potvrdzuje denno-denne z bežnej skúsenosti a množstvom fyzikálnych javov v celom vesmíre. Vzájomná príťažlivosť telies je vlastnosť hmoty, ktorú jej prisúdil (pridelil) Hospodin. Zo skúsenosti poznáme príliv a odliv na pobreží mora. Je spôsobený príťažlivosťou Mesiaca a Slnka. V modeli plochej Zeme krúžia Mesiac i Slnko nad diskom plochej Zeme po kružniciach, ktoré sú vo výške 4 800 km nad povrchom zeme. Tento model však neponúka žiadne vysvetlenie, čo ich na tejto obežnej dráhe drží a prečo nepadnú ako jablko zo stromu na povrch Zeme. Vzďorovanie Slnka a Mesiaca gravitácii by teda muselo byť nadprirodzené, zázračné po celý čas. K tomu sme sa vyjadrili vyššie, že z Písma aj zo skúsenosti vieme, že Božie zázraky predstavujú mimoriadne, výnimočné^{B)} a dočasné vstupy do chodu stvorenej prírody, ktorá sa bežne riadi a udržiava poriadkom vo forme prírodných zákonov vrátane zákona o gravitácii.

Mimochodom, je to práve táto vlastnosť hmoty – príťažlivosť, ktorá určuje tvar Zeme. Každé tekuté či deformovateľné teleso, akým je aj naša planéta, zaujíma tvar, ktorý diktuje vzájomná príťažlivosť hmoty, z ktorej toto teleso pozostáva. Teleso sa snaží zaujať tvar minimálnej gravitačnej potenciálnej energie. V praxi to znamená, že tekuté či deformovateľné teleso zaujme v dôsledku samo-gravitácie tvar gule.

Mohli by sme pokračovať a ešte dlho hovoriť o pozorovaniach magnetického poľa Zeme, o vzdialenosti Slnka a o fyzike Slnka, o technológii pre určovanie polohy GNSS (GPS), ktorú má dnes človek bežne dostupnú v chytrom mobile, o satelitnej geodézii, o priamom pozorovaní tvaru Zeme astronautmi na obežnej dráhe Mesiaca či na povrchu Mesiaca a podobne, ale vo svetle vyššie uvedených argumentov zrozumiteľných bežnému laikovi by to azda už ani nemalo byť potrebné.

Ľudia zo sveta, ktorí zastávajú a šíria nepravdivé konšpiračné teórie vrátane tej o plochej Zemi, tak robia často len preto, lebo si jednoducho zamilovali konšpiračné teórie a osvojili si postoj, že majoritná mienka či štát so svojimi inštitúciami cielene verejnosť zavádza. Zo skúseností s rozhovormi s takýmito ľuďmi mám pocit, že viac ako pravdu milujú jednoducho byť v opozícii voči majoritnej mienke a neustále proti niečomu mediálne bojovať.

Kresťania by ale takýmito nemali byť. Veriaci v Pána Ježiša Krista by mali milovať pravdu a šíriť svetlo a pravdu, pretože Boh je pravda a jeho Syn je pravda. Táto pravda je cestou a vedie do života. Zjavené Božie slovo, aj to zapísané, ktoré sme dostali cez prorokov a apoštolov a cez samotného vteleného Božieho Syna (Písmo), je pravdivé a neomylné a je najvyššou autoritou pre našu vieru, pre náš život i pre naše poznanie. Nezjavuje však, že Zem je plochý disk. Ak niekto nadobudne z niektorých pasáží dojem, že Písmo trvá na tom, že Zem je plochá, potom chyba nastala na strane ľudského výkladu Písma. Empirické ľudské poznanie je v súlade so zjavením Božieho slova. Absurdnosť modelu plochej Zeme vyplýva z rozporu s ľudskou skúsenosťou a s empirickým vedeckým poznaním.

Poznámky

A) Tvar Zeme je v prvom priblížení guľa (o polomere 6 371 km), v lepšom priblížení rotačný elipsoid (s geometrickým sploštením 3 promile (3 tisícinky), čo činí rozdiel medzi polosami pólu a rovníka 21 km), v ešte lepšom priblížení trojosí elipsoid (sploštenie rovníka 70 m), potom sféroid a následne geoid (odchýlka geoidu od rotačného elipsoidu je rádovo 100 m). Skutočný fyzický tvar Zeme určuje tvar zemského povrchu na súši, tvar morského dna v oceánoch a hladina mora mimo súše. V globále a pri pohľade z diaľky sa však aj tento fyzický tvar Zeme javí ako guľa napriek tomu, že výška najvyšších horstiev dosahuje rádovo 9 km.

B) Príkladmi nadprirodzených javov sú napríklad prechod Červeného mora, predĺženie dňa (Józua 10:13), zatmenie pri ukrižovaní Pána Ježiša. Tieto nadprirodzené javy netrvali mesiace, roky, storočia či tisícročia. Ich výnimočnosť a časová či priestorová ohraničenosť ich jasne odlišujú od bežného fungovania prírody (tvorstva), ktoré sa riadi prírodnými zákonmi.

C) Klasická fyzika, v ktorej je gravitácia popísaná Newtonovým gravitačným zákonom, sa týka reality pri nie príliš vysokých rýchlostiach, nie veľkých hmotnostiach a nie silných gravitačných poliach. Pri tých veľmi vysokých sa klasická fyzika mení na relativistickú a gravitáciu je potrebné popisovať všeobecnou teóriou relativity. Pri rozmeroch a hmotnosti telies modelu plochej Zeme by tento model mal byť popísateľný klasickou fyzikou a Newtonovým zákonom a nie všeobecnou teóriou relativity. Obeh Mesiaca a Slnka nad plochou Zemou je však v rozpore s Newtonovým gravitačným zákonom.

[Obr.1. Model plochej Zeme](#) (zdroj: internet). Zem v tvare disku je ohraničená nepreniknuteľnou hradbou ľadu (biela obruba).

Obr.2. Model plochej Zeme (zdroj: internet). Slnko a Mesiac sa neustále nachádzajú nad Zemou. Nezapadajú za horizont.

